

Lakiernictwo renowacyjne (cz. IV)

Dobór kolorów i odcieni

Sławomir Bugajski
Dyrektor techniczny
Akzo Nobel Car Refinishes Polska

Obiektywne receptury i subiektywne oceny

Jeszcze do niedawna najczęstszym narzędziem wykorzystywanym przy definiowaniu i dobieraniu koloru była wizualna dokumentacja kolorystyczna, zawierająca wzorniki kolorów standardowych oraz wariantów dla wszystkich marek pojazdów poruszających się po naszych drogach. O jakości naprawy decydował więc wzrok i wiedza lakiernika (kolorysty) oraz znajomość charakterystyki poszczególnych pigmentów. Dodatkowo z powodzeniem stosowano dokumentację kolorystyczną Color Mapa, która stanowiła pomoc przy braku możliwości poprawnej weryfikacji numeru koloru na samochodzie.

nych i dzięki temu wzbogacenie istniejącej bazy danych o własne receptury.

Nasza baza kolorów posiada około 89 000 receptur możliwych do odtworzenia przy zastosowaniu systemów jedno- i wielowarstwowych. Należy jednak pamiętać, iż każdego roku na rynek trafia około 7 500 nowych receptur, które są odpowiedzią na indywidualne oczekiwania klientów bądź uzupełnieniem nowych kolorów wprowadzanych na rynek przez producentów samochodów. Odbiorcy naszych produktów mają dostęp do wszelkiej wiedzy oraz narzędzi, którymi mogą się posługiwać, tworząc indywidualne warianty kolorystyczne.

Aby właściwie ocenić kolor, niezbędne jest poprawne wykonanie natrysku próbnego. Powinien on być wykonany w taki sam sposób, jak aplikacja lakieru nawierzchniowego w czasie naprawy, czyli zgodnie z zaleceniami producenta. Niezbędne jest przy tym zastosowanie właściwych dodatków do lakieru, włącznie z użyciem zalecanego podkładu. Również środowisko oraz technika aplikacji odgrywają kluczową rolę w trakcie sprawdzania koloru przez natrysk próbnny, porównywany potem z oryginalnym kolorem na samochodzie. Oto kilka podstawowych zasad właściwego sprawdzania koloru:

- ▶ natrysk próbnny podczas porównań powinien znajdować się blisko naprawianego miejsca,
- ▶ obserwację prowadzić trzeba pod prawidłowymi kątami i przy odpowiednim oświetleniu,
- ▶ preferowane jest światło dzienne lub sztuczne zbliżone do światła dziennego.

Obecnie coraz większe uznanie zdobywa nowy spektrofotometr Automatchic III. Urządzenie skonfigurowane z bazą danych receptur kolorystycznych nie tylko szybko przyporządkowuje najbardziej podobny kolor i dokonuje optymalizacji, ale również pozwala na wykonanie kroków korekcyj-

Receptury kolorów są opracowywane przy oświetleniu ± 4000 lux. Lampa światła dziennego, np. 3M Sun Gun, zapewnia ± 8000 lux, czyli podwójną ilość wymaganego światła. Należy to uwzględnić, gdyż zbyt intensywne oświetlenie może wpłynąć na błędną ocenę zgodności odcieni.

Jarosław Wyszyński
Doradca techniczny
Pro-West

Stare zasady i nowe technologie

Podstawowymi narzędziami służącymi do doboru kolorów w systemach lakierniczych Mipa jest komputerowa baza danych Mipa4Win oraz wzornik kolorów MSC (*Mipa Color System*).

Program Mipa4Win zawiera dane na temat kolorów stosowanych do malowania wszystkich znanych marek samochodów na świecie. Ponadto możemy tu także znaleźć palety kolorów używanych w przemyśle, jak np. RAL, NCS, BMS i wiele innych. Aplikacja obsługuje różne systemy lakiernicze – OC (lakiery akrylowe), BC (lakiery bazowe), WBC (lakiery bazowe wodne), PUR, PUR HS, KH – co pozwala na dostosowanie odpowiedniej jakości lakieru do potrzeb klienta. Oddzielny program Largo umożliwia korzystanie z szerokiej palety lakierów przemysłowych.

Trwają w tej chwili prace nad wprowadzeniem nowego oprogramowania Mipa 5.0, które pozwoli na łatwiejsze wykorzystanie możliwości wszystkich systemów lakierniczych. Ma to być bowiem nie tylko typowe oprogramowanie do wywoływania receptur, lecz wspólna platforma programowa dla lakierów samochodowych, farb budowlanych i przemysłowych. Użytkownicy różnych systemów mieszania nie będą musieli włączać oddzielnych programów i przyzwyczajając się do innych standardów. Możliwe też stanie się porównywanie cen i receptur. W oprogramowaniu zintegrowano również fotospektrometr MipaMix SSP, współpracujący z recepturami lakierów samochodowych, a także wszystkie informacje związane z zapisanymi recepturami, co umożliwi powroty do starych receptur.

Użytkownik będzie mógł bardziej komfortowo niż dotychczas uzupełniać zasoby własnymi recepturami, jak również indywidualnie zarządzać wszystkimi komponentami przeznaczonymi do mieszania. Możliwe stanie się też wagowe mieszanie lakierów bezbarwnych i podkładów wypełniających, co wykluczy pomyłki zdarzające się przy mieszaniu objętościowym. Nowy program podpowie zastosowanie odpowiednich produktów dodatkowych, optymalnych dla danej receptury, oraz umożliwi wyszukiwanie kolorów wg producenta auta oraz numeru odcienia. Pozwala również na odszukanie koloru w przypadku, gdy jego numer pozostaje nieznan.

Oferowana jest już druga generacja wzornika MSC. Pozwala ona na łatwiejsze i szybsze korzystanie z kilkunastu tysięcy kart kolorów, uszeregowanych wg barwy i podzielonych na dwie części: metaliczną oraz solid. Wszystkie odcienie są uszeregowane analogicznie do wzornika kolorów RAL. Pozwala to na szybką orientację w całej paletce. Wzornik i oprogramowanie muszą towarzyszyć nierozłącznie pracy kolorysty. Istotną sprawą jest również ich regularna aktualizacja, którą Mipa zapewnia poprzez Internet.

Porównanie rzeczywistego koloru z kartą może okazać się bardziej skomplikowane, niż się pierwotnie wydaje. Jeden numer koloru ma czasem kilka, a nawet kilkanaście wariantów. Porównań należy dokonywać w świetle dziennym w półcieniu, a w pełnym słońcu tylko w przypadku lakierów z efektami perłowymi lub xirallic. Przy lakierach metalicznych konieczne jest ich porównywanie w dwóch płaszczyznach – na wprost i pod kątem. Wynika to z różnego rozproszenia światła przez cząstki aluminium. Pamiętajmy też o starannym wyczyszczeniu używanego wzorca zmywaczem silikonu i pastą polerską.

Po wybraniu odpowiedniego odcienia należy koniecznie wykonać natrysk próbnny. Wykonujemy go na karcie kontrolnej, metalowej lub papierowej. Szachownica naniesiona na karcie (ew. czarny pasek) musi być koniecznie przykryta przez lakier, nie może prześwitywać. Próbką będzie w pełni odzwierciedlał wybrany odcień tylko wówczas, gdy zastosujemy wszystkie dodatki używane przy normalnym lakierowaniu. W przypadku lakierów solid należy koniecznie użyć utwardzacza i wysuszyć próbkę, natomiast lakiery metaliczne po wysuszeniu musimy pokryć lakierem bezbarwnym. Wszelkie próby porównywania lakieru „na mokro” mogą dać mylne rezultaty.

Jeśli próbka odbiega od posiadanego wzorca, trzeba dokonać korekty odcienia. Do tego celu służą: karta kolorów oraz tabele dobarwiania. Zawierają one informacje na temat wszystkich miksów znajdujących się na mieszalniku (odcień, siła krycia itp.) oraz propozycje korekty odcienia w podstawowych przypadkach. General-

nie należy pamiętać o tym, że do korekty koloru używamy tylko miksów wchodzących w skład receptury. Odstępstwo od tej zasady może spowodować zjawisko metamerii, tzn. zmiany barwy wykonanego lakieru w zależności od rodzaju oświetlenia (dzienne, sztuczne). Możemy użyć miksów spoza receptury tylko wtedy, gdy nie ma już innego wyjścia.

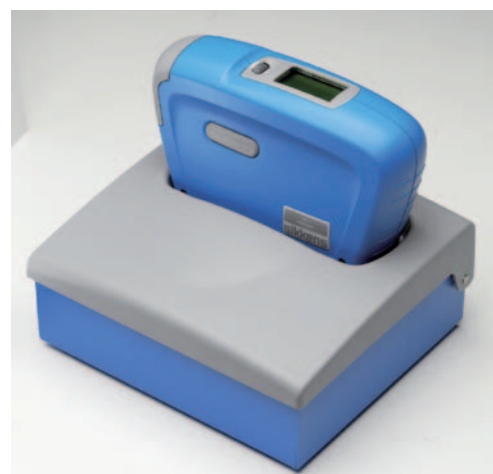

Dariusz Niedźwiedz
Doradca techniczny
Standex

Rozwiązaniem jest nowoczesny spektrofotometr

Dla ułatwienia dopasowywania kolorów Standox zaleca obecnie korzystanie z nowoczesnego spektrofotometru Genius+, produkowanego dla tej marki przez firmę BYK-Gardner. Umożliwia on szybką weryfikację, ocenę oraz wybór odpowiedniego koloru i odcienia. Urządzenie po przyłożeniu do lakierowanego elementu skanuje go i zapisuje w postaci elektronicznej parametry koloru, czyli jasność, barwę i nasycenie.

Genius+ działa prawidłowo niezależnie od oświetlenia, a więc i w półmroku, przy świetle jarzeniowym, i w całkowitej ciemności. Niepotrzebne jest także korzystanie z colorboxu. Łatwiej jest też mniej doświadczonym fachowcom dopasować kolor, gdyż urządzenie sugeruje wybór najbliższego odcienia koloru, a więc i jego receptury. →

Nowoczesny design i zaawansowana technologia.

Stacje KONFORT 720R, 760R i 760R BUS mogą być dostosowane na życzenie klienta do obsługi zarówno nowego czynnika R1234yf (obowiązkowy do pojazdów homologowanych od stycznia 2011) jak i do obsługi tradycyjnego czynnika chłodzącego R134a (dzięki dodatkowemu zestawowi, w dowolnym momencie możliwa będzie konwersja urządzenia). Wersja 780R BI-GAS daje możliwość pracy jednocześnie z dwoma czynnikiem, przechodząc zaledwie w minutę z obsługi jednego czynnika na inny. Nowa linia KONFORT posiada aż osiem międzynarodowych patentów.

- **Hermetyczne i wymienne pojemniki na olej (760R i 780R)**
- **Automatyczne czyszczenie przewodów serwisowych**
- **Automatyczne rozpoznanie pojemników na olej (760R i 780R)**
- **"Tilt Sensor" System do precyzyjnego ważenia czynnika**
- **Automatyczna kontrola nieszczelności**
- **System wentylatorów bezpieczeństwa**

TEXA Poland Sp. z o.o.
ul. Babińskiego, 4
30-393 Kraków - POLAND
Phone: 0048-12-263 10 12
Fax: 0048-12-263 29 85
www.texapoland.pl
info@texapoland.pl

